

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Αριθμ.πρωτ.**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 64/2004
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Β'
Συνεδρίαση της : 14^{ης} Φεβρουαρίου 2004**

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Πρόεδρος : Χρ. Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
Νομικοί Σύμβουλοι : Θ. Αμπλιανίτης, Σ.Σκουτέρης, Α. Τζεφεράκος, Β. Ασημακόπουλος, Σπ. Δελλαπόρτας, Φ. Γεωργακόπουλος, Κ. Καποτάς, Π.Κιούσης, Η.Ψώνης, Χ.Αυγερινού.
Εισηγητής : Η.Ψώνης, Νομικός Σύμβουλος.
Αριθμός Ερωτήματος : 1002261/153/Β0010/12-1-1-2004 Γενικής Δ/σης Δημ.Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων / Δ/σης Δημ.Περιουσίας / Τμήμα Β' / Υπ.Οικονομίας και Οικονομικών.
Περίληψη ερωτήματος : Εάν είναι δυνατή η εκτέλεση πρωτοκόλλων κατεδάφισης κτισμάτων ή κατασκευασμάτων που έχουν ανεγερθεί επί του αιγιαλού, όταν οι καθών απευθύνονται αυτά έχουν καταθέσει αιτήσεις αναστολής εκτέλεσης ή αιτήσεις ακύρωσης ενώπιον του ΣτΕ.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Β'Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Στο άρθρο 20 παρ 1 του Συντ. ορίζεται ότι: «1.Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ'αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2.....».

Επίσης στο άρθρο 95 παρ.1 περ. α του Συντ. ορίζεται ότι: «1. Στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας ανήκουν ιδίως: α) Η μετά την αίτηση,

ακύρωση των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών για υπέρβαση εξουσίας ή για παράβαση νόμου β)».

Εξάλλου στο άρθρο 52 του Π.Δ. 18/89 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 Ν. 2721/99 ορίζεται πότε και υπό ποιές προϋποθέσεις επιτρέπεται η χορήγηση αναστολής εκτέλεσης των προσβαλλομένων με αίτηση ακυρώσεως πράξεων της Διοίκησης.

Ειδικότερα: Στην παρ.1 του ανωτέρω άρθρου αναφέρεται ότι, αν έχει υποβληθεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο αρμόδιος Υπουργός έχει τη δυνατότητα να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, αν το ζητήσει τούτο με αίτησή του εκείνος που έχει ασκήσει την αίτηση ακύρωσης.

Επίσης στην παρ.2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλόμενης πράξης μπορεί να διατάξει με αιτιολογημένη απόφαση που εκδίδεται εν συμβουλίω κα η αρμόδια Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας ύστερα από αίτηση αναστολής εκείνου που υπέβαλε την αίτηση ακύρωσης .

Επί πλέον στην παρ.5 του ίδιου άρθρου, προβλέπεται ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ έχει την δυνατότητα ευθύς αμέσως με την κατάθεση της αιτήσεως αναστολής να εκδώσει προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης η οποία καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση και ισχύει έως ότου εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής, δυνάμενη ν'ανακληθεί ακόμη και αυτεπάγγελα από τον Πρόεδρο ή την Επιτροπή.

Τέλος στην παρ.8 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι η Επιτροπή Αναστολών έχει τη δυνατότητα εκτός από την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης να διατάξει και κάθε άλλο, κατά περίπτωση, κατάλληλο μέτρο, χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων.

Ωστόσο και παρά τις ανωτέρω γενικές ρυθμίσεις όσον αφορά την αίτηση αναστολής στην παρ.8 του άρθρου 27 Ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» ορίζεται ότι: **«Αίτηση προσωρινής ρύθμισης της νομής ή κατοχής ή αίτηση αναστολής εκτέλεσης της κατεδάφισης, άρσης ή απομάκρυνσης ενώπιον οποιουδήποτε Διοικητικού ή Πολιτικού Δικαστηρίου ή άλλης αρχής δεν επιτρέπεται».**

II. Από την ερμηνεία των διατάξεων που εξετέθησαν ανωτέρω προκύπτουν τα κάτωθι:

Η παρεχόμενη από το άρθρο 20 παρ.1 του ισχύοντος Συντάγματος έννομη προστασία από τα δικαστήρια έχει κριθεί ότι δεν αναφέρεται μόνο στην οριστική

επίλυση την ένδικης διαφοράς αλλά εκτείνεται και στην προσωρινή έννομη προστασία δηλαδή τη λήψη του κατάλληλου μέτρου για ν' αποσοβηθεί η ανεπανόρθωτη βλάβη που κατά περίπτωση συνδέεται με την άμεση εκτέλεση της διοικητικής πράξης. Τούτο σημαίνει ότι ο κοινός νομοθέτης δεσμεύεται από την ανωτέρω συνταγματική διάταξη υπό την έννοια ότι πρέπει να εξασφαλίζει την προσωρινή δικαστική προστασία έναντι των εκτελεστών διοικ. πράξεων και δεν μπορεί να απαγορεύει την προσωρινή έννομη προστασία. Διάταξη νόμου που απαγορεύει την προσωρινή προστασία παραβιάζει το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της έννομης προστασίας (άρθρ 20 παρ. 1) και ως εκ τούτου είναι ανίσχυρη και δεν εφαρμόζεται από τα δικαστήρια. (βλέπε Ε.Α. ΣτΕ 484/2003, 862/2003 899/2003 718/93 κ.α.). Με βάση τις σκέψεις αυτές η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 27 Ν. 2971/2001 με την οποία απαγορεύεται η προσωρινή προστασία κατά των πρωτοκόλλων κατεδάφισης προσκρούει στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της παροχής έννομης προστασίας και ήδη με τις υπ' αριθμ. 862/2003 και 899/2003 αποφάσεις της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ έχει κριθεί ότι είναι ανίσχυρη.

Περαιτέρω από τις διατάξεις του άρθρου 52 Π.Δ. 18/98, όπως ισχύει, μετά την αντικατάσταση του, συνάγεται ότι η άσκηση της αίτησης ακυρώσεως ως ένδικο βοήθημα κατά των εκτελεστών διοικ. πράξεων, αυτή καθ' εαυτή, δεν αναστέλλει την εκτέλεσή τους, εκτός εάν εκδοθεί απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή της Επιτροπής Αναστολών και διαταχθεί η αναστολή εκτέλεσης.

Ούτε η άσκηση της αίτησης αναστολής αναστέλλει την εκτέλεση της προσβληθείσας πράξεως εκτός, εάν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αναστολών καταχωρίσει κάτωθεν της αιτήσεως προσωρινή διαταγή με την οποία διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής επί της αιτήσεως αναστολής.

Ωστόσο έχει κριθεί από το ΣτΕ ότι όταν η Διοίκηση λάβει γνώση με την κοινοποίηση σ' αυτήν, ότι έχει κατατεθεί αίτηση αναστολής κατά της πράξεως της που έχει προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως, τότε υποχρεούται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής Διοίκησης ν' απέχει από την εκτέλεση της διοικ. πράξεως έως ότου τουλάχιστον επιληφθεί η Επιτροπή Αναστολών (βλέπε ΣτΕ 2478/97).

III. Ενόψει των ως άνω εκτεθέντων και επί του σχετικού ερωτήματος υπεστηρίχθηκαν τα εξής:

Κατά την ομόφωνη γνώμη του τμήματος η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά

των πρωτοκόλλων κατεδάφισης κτισμάτων ή κατασκευασμάτων ευρισκομένων εντός του αιγιαλού δεν αναστέλλει την εκτέλεση αυτών.

Σε περίπτωση όμως που ασκηθεί και κοινοποιηθεί στην Διοίκηση πέραν της αιτήσεως ακυρώσεως και αίτηση αναστολής είτε αυτή απευθύνεται ενώπιον του Αρμοδίου Υπουργού είτε ενώπιον της Επιτροπής Αναστολών του ΣτΕ, κατά την πλειοψηφίασα γνώμη απαρτιζόμενη από τον πρόεδρο του Τμήματος Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. Χρ.Τσεκούρα και τους Νομικούς Συμβούλους: Θ.Αμπλιανίτη, Σ.Σκουτέρη, Σπ. Δελλαπόρτα, Φ. Γεωργακόπουλο, Κ. Καποτά, και Χ.Αυγερινού ήτοι ψήφοι (7) η Διοίκηση οφείλει να αναμείνει την έκδοση της απόφασης επί της αιτήσεως αναστολής, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής Διοίκησης και να μην επισπεύσει την εκτέλεση των προσβληθέντων πρωτοκόλλων κατεδάφισης, εκτός εάν επιτακτικοί λόγοι άμεσου και υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, τους οποίους βέβαια θα εκτιμήσει η Διοίκηση στην συγκεκριμένη περίπτωση, επιβάλλουν την άμεση εκτέλεση αυτών λαμβάνοντα υπόψη προς τούτο και την ημερομηνία δικασίμου της αιτήσεως αναστολής.

Κατά την άποψη όμως της μειοψηφούσας γνώμης των Συμβούλων Π.Κιούση και Ηλ.Ψώνη (ψήφοι 2) η Διοίκηση κατ'επίκληση της αρχής της χρηστής Διοίκησης σε περίπτωση που ασκηθεί και κοινοποιηθεί αίτηση αναστολής έχει υποχρέωση να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια εκτέλεσης των προσβληθέντων πρωτοκόλλων έως ότου εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής.

IV. Επομένως η απάντηση που αρμόζει στο ερώτημα είναι ότι η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά την ομόφωνη γνώμη του τμήματος δεν αναστέλλει την εκτέλεση των πρωτοκόλλων κατεδάφισης. Επί ασκήσεως όμως αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως κατά τη επικρατούσα γνώμη της πλειοψηφίας η Διοίκηση όταν πληροφορηθεί την άσκησή της, έχει υποχρέωση κατ'επίκληση της αρχής της χρηστής Διοίκησης να μη προβεί σε εκτέλεση αλλά να αναμείνει την έκδοση της απόφασης εκτός εάν επιτακτικοί λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος επιτάσσουν την άμεση εκτέλεση αυτών.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Αθήνα 15 - 2 - 2011

Ο Προεδρεύων

Χρήστος Τσεκούρας

Αντιδρος Ν.Σ.Κ.

